

קידושין נג
עניין: קטטה בשביל לזכות במצוה

מגן אברהם סי' נג

שאינו הגון רשאי להפלה, וגם הש"ך מזהר במפלתו ובמיקונו הואיל ושכיר הוא: **כו בלא רצון**. ואין להתקוטט בעצור שום מצוה, שהרי שנינו [יומא לט, א] ה' הצנועים מושכים את ידיהם מלחם הפנים (דרכי משה אות ג בנימין זאב סימן קסג מטה משה סימן תשנ"ה):

מהר"ם שיק כאן

גמורה אפשר דאין להניח מפני הקטטה]. ואמרתי ליישב דהנה מתחילה ס"ד דהמקשה דמיירי הו"ל דחולקין ביינו בעילוי [שמניח חלקו לחצרו ונוטל כנגדו במקום אחר], אם כן שפיר יכול לקיים המצוה בכזית ואיך מושכין את ידיהם, אלא על כרחך מוכח כמגן אברהם ה"ל דאין להתקוטט בשביל דבר מצוה, ואין להקשות דהא הוי רק לסק"ד, אצל למסקנא הוי פ"י חולקין חוטפין ולא בעילוי, אצל זה לא קשה, דהכלל הוא דכל דבר שהוא מוכח מדברי המקשה, ומדברי התרנן לא מוכח איפכא, קיימא לן כדבר שהוא מוכח מהמקשה סב.

דרישה יו"ד סי' סא ס"ק ג'

הברייתא דאין שום צד מצוה בליקחת המתנות הללו ולא בשום מתנות כהונה אלא שהתורה זיכתה לו שבאם ירצה או יצטרך לקחתן שמחוייבים הישראלים לפרנסם בזה דאם לא כן קשה למה משכו הצנועין את ידיהם וביזו המצוה אדרבה ואדרבה כיון שלא היו נשבעין ממנו מכ"ש דהוה להו לקבלן אחר שרצה ליתן להן כדי להראות שאינם מקבלין כדי ליהנות ולשבוע מהן כי אם לקיים מצות בוראם אלא בודאי אין בקבלת מתנות כהונה שום צד מצוה וכיון שכן לא רצה אביי לקבלן ורצה שיהנו ממנה שאר כהנים הנצטרכים לכך.

מחצית השקל על המג"א סי' נג

את מי שמגיעו כפול לא היו מושכים ידיהם, עכ"ל. וכן כתב רש"י בקדושין דף נ"ג ע"א וז"ל, הצנועים כו' וכל כהן המגיעו כפול הצנועים מושכים ידיהם ממנו, דלא מהני להו מידי כו', עכ"ל. הרי דלא נתן טעם מפני הקטטה, אלא מפני שאינו משיבוע ולא מהני להו. (אף) [אך] על רש"י גופיה צ"ב, כיון דאיכא באכילתו מצוה, אע"ג דאינו משיבוע לא הוה להו למשוך ידיהם. אלא ודאי דרש"י נתכוין לדברי תוספות ישינים ביומא נשם ד"ה שמגיעו שכתבו וז"ל, אומר רבי דוקא מגיע כפול, אבל כזית לא היו מושכים ידיהם, כי דימו לקיים מצות אכילה, אבל כאן לא היה מצות אכילה לגמרי, כיון שאינו אלא כפול ולא היו שבעין, עכ"ל. הרי דעיקר מצוה היא כשאוכל ושבע, אבל כשאינו שבע ליכא מצוה גמורה, (אבל מכל מקום קצת מצוה איכא אפילו לא שבע, וע"ש בסוף דברי תוספות ישינים). וזה כוונת רש"י במה שכתב מאחר שראו שאינו משיבוע מושכים את ידיהם, (ת"ל) [ר"ל*], כיון דאינו משיבוע ליכא עיקר מצוה. וכן י"ל כוונת רש"י בקדושין. עכ"פ כיון דמכל מקום איכא קצת מצוה אפילו לא שבע, וכמו שכתבו תוספות ישינים בסוף דבריהם, ע"ש, לא הוה להו למשוך ידיהם, אלא על כרחך משום שלא יצטרכו להתקוטט עם הגרגרנים. ולפי זה היכי דאיכא מצוה גמורה, אע"ג דאית ליה לקטטה, מכל מקום אין למשוך ידיו. וכן משמע בתוספות ישינים, דאם לא כן למה הוצרכו לומר כיון שאינו מקיים המצוה כתיקונו כיון דלא שבעו משכו ידיהם, תיפוק ליה להנצל מן הקטטה. אלא ודאי דסבירא להו דהיכי דאיכא מצוה גמורה אפשר דאין להניח מפני הקטטה. ואפשר דוקא התם שלא היה ברור שיבואו ליד קטטה, אבל היכי דודאי יבא ליד קטטה בכל ענין רשאי לימשך ידו: (פ"ק כו) שכר שליח

תוס' ישנים יומא לט

שמגיעו כפול הצנועין מושכין ידיהם. אומר רבי דדוקא מגיעו כפול אצל כזית לא היו מושכין ידיהם כי דימו לקיים מצוה אכילה אצל כאן לא היה מצוה אכילה לגמרי כיון שאין שם אלא כפול ולא היו שבעין ו